

ΤΑ ΕΙΔΥΛΛΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΟΣ

ΙΜΠΕΡΙΟΣ ΚΑΙ ΜΑΡΓΑΡΩΝΑ

Οι θρύλοι γιών τό χτίσιμε τού Μοναστηρίου τού Δαφνιού. Η «μιμάδα τού Ιμπέριου και τής Μαργαρώνας». Τό ώραξιο ρηγόπουλο της Προσέγκυιας και ή περιπτετειώδης ζωή του. Πώς είδε τή Μαργαρώνα. Τό ειδύλλιο τους και ή σραματική τους έξελιψις. Πώς χώρισαν ει δυὸς ἀγκαπτημένοι. Βάσανα, περιπτετειώδης και κακοτυχίες. Τό Χτίσιμε τού Μοναστηρίου ἀπ' τήν ωραία Μαργαρώνα. Ό γυρισμός τού Ιμπέριου, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ο Μοναστήρι τού Δαφνιού είνε έναν ἀπό τά παλαιότερα και λιτορικότερα τῆς Αττικῆς. Καὶ τὴν ίδρυσιν του σώζονται διάφοροι θύμιοι, ἀπό τοὺς ὅποιους ὁ πολεορέγος είνει ἔτενες τοὺς ἀνάφεντος στὴν ερμαῖδα τοῦ Ιμπέριου και τῆς Μαργαρώνας». Η μαμάδα αὐτῆς είνει ἔνα μεσαιωνικό ποιητικό, ἀπό τὸ ἄγνωστο ποητή, ἥνε περιπτετειώδες ειδύλλιο, σὲ 1042 στίχους. «Ηρωες τῆς λιτοριάς αὐτῆς εἰναι ὁ Ιμπέριος, μοναχογονος τοῦ Ρήγα τῆς Προθετέας (Προθηγάκας). Ήταν δὲ ὁ Ιμπέριος κατὰ τὴν οἰκαδα:

Μαρκός, λιγνός καὶ ἐμόρφος καὶ γνωστικός μεγάλος, πανέμονος καὶ φουμιστὸς καὶ οὐτως οὐδεὶς ἀλλος.

Τὸ πρόσωπον τοῦ ἐκλαμποντοῦ, τὰ φρύδια πλούσιμενα.

Τὰ κειλή του ἦταν κόκκινα, με τὸ βερεῖν βαμμένα.

Τὰ μάτια του δόλμανα, παίζουν, χαμογελοῦνται,

καὶ τὰ μαλλιά του τὰ ἔσανθα! ... «Ολοι γι' αὐτὸν μιλοῦν.

Σὲ ήλικια δόδεντα ἐτῶν ὁ Ιμπέριος δίνεικες τοῦ τὸν κονταροχύτητημα ἔναν ἔνοιαν ήτστην, ἐπειδὴ δύμας τοῦ πατέρεως τοῦ τὸν ἔμάλωσε γιὰ τὸν κανδιόν στὸν δούλον ἔξετέθη, ὁ φιλότων Ιμπέριος ἀπεφάσισε νά ξεντευθῇ.

Ἐπτά χρόνια ἔγινοις στὴν Σεντρίτη μετά τοῦ ἀπέκτησε μεγάλη δύξιν μὲ τὰ διάφορα κατορθώσατα τοῦ... Τέλος, ἔφασε στὴν Ἀνάστολη (δηλ. στὴ Νέατολη τῆς Ἰταλίας) δύον ἔγνωστος τῆς ὁραίας Μαργαρώνα, υπαγένετο τοῦ Ρήγα και τὴν ἔρωταν. Η φροντίδα ἀνταποκρίθηκε στὸ αἰσθητικό του ὡραίων ήτστην και αὐτή, τοὺς ὃς τότε δὲν εἶχε στέρεσι νά παντρυεῖται, ἔξεφρασε στὸν πατέρα της τὴν ἐπιθυμία νὰ προκρησθῇ ἔνα μεγάλο κονταροχύτητημα, μὲ τὴν ὑπόσχεσι νά πάρῃ την τοῦ κινητή...

Στὸν ἀγόνια αὐτῶν ὁ Ιμπέριος δραματεῖν, φίγοντας γάμους κινητού μερικού και τὸ φοβερὸν «Ἀλαμάνο», ποὺ οὐνομίζονταν ὡς τότε ἀνίστροτο... Κι' ἔτοι ὁ πλανώμενος ἵταπτος παγίδει τὸ ζωντανό ήτανό, τὴν πανέμορφη Μαργαρώνα. Οι γάμοι τοῦ επιτυχισμένον ξέργονται μὲ τοὺς καὶ μεγαλοπρεπεία...

Με τὸν καρπὸν διώνω, τὸ σαράντα τῆς νοσταλγίας δάγκνανε σαλτάνη τὴν καρδιὰ του ήτσητεύμενον. Κι' δ' Ιμπέριος είτε τέλος στὸν πεθερὸ του τὴν ἐπιθυμία του νὰ πάρῃ τὴν γνωνία του και νὰ πάνε νά ξέσουν στὴν πατρίδα του, τὴν Πρεβεντέα, ἀλλά ὁ Ρήγας τῆς Ἀνάστολης δεν ἥθεται στὴν οὐσιογνοθή την μοναχοδρό του και δὲν τοὺς ἔδινεν τὴν ἀδειαν... «Ετσι, δὲ ὁ Ιμπέριος και ή Μαργαρώνα ἀναγκάστηκαν νά φύγονται κρυφά...

***

Ἐπειτα ἀπὸ πολυνήμερη πορεία, κατάκοποι οι σύζυγοι ἀσταμάτησαν κοντά σ' ὅλην μαλακάναν τὸν ἀντανάκλον. Η Μαργαρώνα ἀπονήμησε τὸν ἀπέλαυνον... Σὲ κάτια στηρίζει δύμας καὶ θέλοντας νὰ τὴν κινητήσῃ, ἐπηκάθισε προσφύλακτικα, ἀλλὰ ποὺς ἀποκακονήθη ἀπὸ τὴν κομψήτη γυναικά του, τῆς ἔβαλε ἔπανω στὸ στήθος τὸ γκόλφι του γιὰ νά τὴν φιλάνε ἀπὸ κάθε ἔξαιρον κακό...

Οταν μάκρωνε λίγο ὁ Ιμπέριος, ἔνας ἀητὸς είδε ἀπὸ φυλλά τὸ γκόλφι πάνω στὸ στήθος τῆς νέας, τὸ πήρε καὶ κομψάτηκε, κατέβηκε, ὅτι δράστε και πέταξε σ' ἔνα γειτονικό νησάκι, μέσα στὸ λιμανάκι. Ο Ιμπέριος, θέλοντας νὰ σύστη τὸ πατρογονικὸν του κειμήλιο, μπήκε γερήγορα μέσα σ' ἔνα μονδύνο, ἀλλ' οι ἔνων τὸν παρθενικαν μαρτυρεῖσα και τὸν ἔφοιξαν αἰγκάλιωτο στὰ χέρια Σαρωτηνών κουρσάρων ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ κείνα τὰ νερά. Οι κουρσάροι τὸν ἔφεραν στὸν Αἴγαπτο, ὅπου τὸν ἔπωλησαν στὸ Σουλτάνο τοῦ Καΐρου... Στὸ μεταξύ, η Μαργαρώνα ἔβινθησε, και βλέποντας νὰ γέρεις ὁ δῆντρος της, ἀπελπίστηκε, ἔνωμεσ διὰ τὴν ἔγκαττηλην και ξεντεύτηκε κι' αὐτή. «Έτσι ἄγγνωστη, και χωρὶς νὰ φανερωθεῖ ποὺ εἶνε, ἔχτησε ἔνα μοναστήριο και κλείστηκε σ' ἀπότολο, μῆλον, μῆλον βούτην...»

Μιὰ μέρα, η καλόγρια τῆς μοναστηριακῆς κοινύνας, ξεκοιλιάζοντας μέσα στὰ σπλάχνα του ἔνα χρυσοκεντητό φυ-

λαχτάρι. Τὸ ἔφερε ἀμέσως στή Μαργαρώνα, η ὥποια τὸ ἀνεγνώσιε και ἐπεισθῆκε πειά διὰ τὴν ταραχή της πνίγηκε στὴν θάλασσα και ἔφεγαν τὰ νάρια.

***

Στὸν καιρὸν αὐτῷ ὁ Ιμπέριος ἀποχοῦσε ἐπιφροῦ στὸ παλάτι τοῦ Σουλτάνου, γίγνεται πλούσιος και τέλος, ἀπεφάσισε νὰ γορίσῃ στὴν πατριδία του. Ἐγέμισε λοιπὸν τρία βαρέλια μὲ τοὺς θησαυροὺς τοῦ χρυσού και πολύτιμα πετράδια—θελαίες ἐπάνω-ἐπάνω ἀπὸ τὸ Σουλτάνο...

«Υστέροις ἀπὸ μερικῶν ήμερων ταξιδεύει τὸ παλάτι τοῦ Σουλτάνου, ὡς ποὺ νά πάψῃ νη τριγμά. Στὸ μεταξύ ὁ Ιμπέριος βγήσεις ἔξοι, ἔφασε σὲ μιὰ σπηλιὰ και, κουρτίσουνται, ἀποκατίθηκε...

«Ἄμα ἔπειτα νη τριγμά, και κατεπάνιος τοῦ παραδίου ἔκανε πανύ κι' ἔφυγε, χωρὶς τὸν Ιμπέριο, νομίζουνται διὰ τὸν παραδίου της Μαργαρώνας, διὰ τὸν παραδίου της Μαναστῆρης...» Οταν τὰ καράβια ἔφασε στὸν τόπο διὰ ποὺ ἔταν τὸ Μοναστῆρι τῆς Μαργαρώνας, διὰ τὸν παραδίου στὸ Μοναστῆρη...

«Η Μαργαρώνα ἀνοίξει τὰ βαρέλια, ἀπενέψησε τοὺς θησαυροὺς και τὸν ἔχεησημοπόλεις γιὰ νά μεγαλώσῃ τὸ Μοναστῆρι, ποὺ σιγά-σιγά είχε γίνει ξανούστο στὸ Μοναστῆρη...

***

«Ο Ιμπέριος πλανιόταν ἐπάνω στὸ ἡρμονιόνιο, σὺν ἄλλοι Ροβινσών, πρεσβύτεροι μὲ ἄγρια χρόνα και τοῦ θαλασσινού, ως ποὺ πέρασε μὲ τὸν πλατανό και τὸν πάρο. Σ' αὐτὸν διώσις πέπλωσε ποὺ πήπασε ποὺ ηρίστησε της Πρεβεντέας, φτωχός και ἀξιοδοκτόνος, της πετρόπολες τούς πανεργαθοῦσαν στὸν παραδίου της Μαργαρώνας...

«Ἐπειτα λοιπὸν ἀπὸ ἔξαπτητικὴ δόδιοπορία, διὰ τὸν Ιμπέριος, ἀγνώσιος, μὲ γένεια, σὰν ζητιανός, φτάνει στὸ Μοναστῆρι και ζητεῖ ἀστολού. Νομίζουνται δὲ διὰ μιλεὶ στὴν Ηγουμένην, διηγέρεται τὶς περιπέτειες τοῦ την Μαργαρώνα : Σουλτάνος μὲ ἀγόραστον, τοῦ

(Κάρδος αὐθέντης ἡγάπησέν με ἐκ ψυχῆς, αὐθέντης την μὲ ἐποίειν. Καὶ ποὺ ποὺν ἔρενενεα εἰς τὴν Σαρακηνὸν και κλαῖω και δόδιονα διὰ ποὺν πόνον ἀπέμεινε εἰς τὰ

(βουνά, και τὸ δῆν πρόφατο πράγμα τίποτες, ζωντάστο διὰ τὴν κόρην. Καραβῖν όπου μὲ ἔφερεν, ἐστάθησε κινητήρας την εργασίαν εἰς τὸ ηρός, σύδα, λου-

(λούδια βλέπω κι' ἀνεθυμήθηκα μοσφῆν, τὸ πρόσθιον τῆς κόρης.

«Τυνος γυλνός μ' ἔσεβηκε εἰς τὴν ἔνθυμον μου. Εξήδην κι' ἔμισσενεν, ἐδιάδη τὸ καράβι και μένα ἀφήσαν μονάχον εἰς τὸ ἐρημονήσιον.

Την διώσις μὲ στημήρη ποὺ ή Μαργαρώνα δὲν μπόρεσε γιὰ κούρη τη συγκίνησί της και γίνεται η ἀκλονθή δοματική σκηνή :

«Ἡ κόρη ούδης ἡδυνήθηκεν τὰ λόγια νὰ υπομένη, ἀλλὰ βρυχάται σὲ μια ψυχῆς, κλαίει ἀπὸ καρδίας ἀναστενάζει κι' ἔπεισ, λυγνωμάν της ἥλθεν. Τρέχουν και συνερέθρουν την, γάναψηκαν και μπόσσον. Στὸν τρόχηλον τον ἔπεισεν ωραία της Μαργαρώνα. Νά είδες κλαύσματα πολλά, ορίζει και σφαλίζουν μοναστηριού ταῖς πόρταις μαζίνονται κι αλογητές, κλαίουν το ώραία της Μαργαρώνα. Λέγει και φανερώνει το ώραία της Μαργαρώνα και κλαίουν τον θεόν τους δοξάζουν. Εθεργάζεις κι ανεκαιστέος, ώραία της Μαργαρώνα τὸ έρκολιον δὲν βρέθηκεν μέσα στὸ συναγρίδιν. Θαυμάζουν τὴν ὑπόσθετον, ξενίζουν μεγάλως. Ορίζει και σημάνουν μοναστηριού και μπάνιας σημανίσιον, ψάλλουν και ὑμνοῦν θεόν τον πανταράτων.

Τὸ συνηγκυό ξενιάρι πηγανεί ἔπειτα στοὺς της Ιμπέριον, διὰ τὸ γέρον-Ρήγαν και η γυνάκια του τοὺς ιπτόδεχονται συγκυνημένοι κι ἔτσι, με τὸ δῶρο αὐτὸν τέλος, κλείνει νη σειρὰ τῶν περιπτειῶν τοῦ Ιμπέριον και τῆς Μαργαρώνας, οι δοτοὶ ξενίσουν πειά επιγειρόμενοι και ἀχώριστοι.

***

«Η Ἐλληνική λοιπὸν πλαδάριον λέει διὰ τὸ μοναστῆρι τῆς Μαργαρώνας ήταν τὸ Δαφνί της Αττικῆς... «Ενας παλαιός και πολυγραφώτας λόγιος, διὰ τὸν Κωνσταντίνος Δαπόντες, (ποὺ ξέησε στὴν

